

## Η ΕΥΘΗΝΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΤΩΝ ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΜΕΝΩΝ ΧΩΡΩΝ ΠΡΟΣΕΛΚΥΕΙ «ΔΟΡΥΦΟΡΟΥΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ»

Τοῦ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΕΛΛΗΝΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΩΝ

Ἡ ταχεία αὐξησης τοῦ ἐργατικοῦ κόστους εἰς τὰς βιομηχανικὰς χώρας ἐνθαρρύνει τὴν διάδοσιν νέου τύπου βιομηχανικῆς δραστηριότητος, εἰς τὴν ὁποίαν δίδεται τὸ ὄνομα «δορυφόρου ἐργοστασίου». Πολυεθνεῖς ἐταιρίαι ἐγκαθιστοῦν ὁλοῦν νέας παραγωγικὰς εὐκολίας εἰς ὀλιγώτερον ἀνεπτυγμένης χώρας, τῶν ὁποίων κύριον πλεονέκτημα εἶναι ἡ ἄφθονος καὶ εὐθηνὴ ἐργασία. Τὰ ἐργοστάσια αὐτὰ δὲν παράγουν διὰ τὴν τοπικὴν ἀγοράν, ἀλλ' ἐξάγουν τὰ προϊόντα τῶν εἰς ἄλλας ἐγκαταστάσεις τῆς αὐτῆς ἐταιρίας εὐρισκομένης εἰς χώρας, μὲ ἐργατικὸν κόστος πολὺ ὑψηλότερον.

Εἰς τὴν Φορμόζαν αἱ ἀμερικανικαὶ βιομηχανίαι Zenith, Admiral, R.C.A., καὶ Philco - Ford ἔχουν ἐγκαταστήσει δορυφόρα ἐργοστάσια διὰ τὴν κατασκευὴν ἐξαρτημάτων δεκτῶν τηλεοράσεως. Εἰς τὴν Σιγκαπούρην, αἱ ἐπίσης ἀμερικανικαὶ βιομηχανίαι Fairchild Camera καὶ Texas Instruments διαθέτουν ἐργοστάσια διὰ τὴν κατασκευὴν μικροηλεκτρονικῶν ἐξαρτημάτων.

Ἡ βρετανικὴ ἠλεκτρονικὴ βιομηχανία Plessey διαθέτει εἰς τὴν Μάλταν, τὴν Πορτογαλίαν καὶ τὰς νήσους Μπαρμπάντος ἐγκαταστάσεις παραγωγῆς μητρῶν μνήμης δι' ἠλεκτρονικοὺς ὑπολογιστὰς ἀντιστοιχῶς διὰ τὰς ἀγορὰς τῆς νοτίου Εὐρώπης, τῆς βορείου Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς.

Ἡ γερμανικὴ Volkswagen ἐγκατέστησεν εἰς τὸ Μεξικὸν ἐργοστάσιον διὰ τὴν κατασκευὴν ἀνταλλακτικῶν τῶν αὐτοκινήτων τῆς, προοριζομένων τόσον διὰ τὴν ἀμερικανικὴν ὥσον καὶ διὰ τὴν εὐρωπαϊκὴν ἀγοράν. Ἡ ἐπίσης γερμανικὴ Rolleiwerke διαθέτει εἰς τὴν Σιγκαπούρην πλείονας ἐγκαταστάσεις παραγωγῆς ἐξαρτημάτων φωτογραφικῶν μηχανῶν.

Τὸ φαινόμενον τῆς προμηθείας, δι' ἓν βιομηχανικὸν προϊόν ποὺ κατασκευάζεται εἰς μίαν χώραν ἐξαρτημάτων, τὰ ὁποῖα κατασκευάζονται εἰς ἄλλην ἢ ἄλλας χώρας, δὲν εἶναι καθ' ἑαυτὸ νέον. Νεωτερισμὸν ἐν προκειμένῳ ἀποτελεῖ ἡ τάσις πρὸς προμήθειαν βιομηχανικῶν ἐξαρτημάτων τεχνολογικῆς αἰχμῆς ἀπὸ ὀλιγότερον ἀνεπτυγμένης, μὴ βιομηχανικῆς χώρας.

Ἡ ἱκανότης τῶν πολυεθνῶν ἐταιριῶν νὰ μεταφέρουν, ὅ,τι ἀποτελεῖ τὴν «τε-

λευταίαν λέξιν» εις ἐργαλεία, διοικητικὴν πείραν καὶ τεχνολογίαν ἀνὰ τὸν κόσμον, καὶ ἡ ὁποία συνιστᾷ τὴν βάσιν συνεργασίας μεταξὺ παραγωγῶν τῶν ἀναπτυσσομένων χωρῶν καὶ διεθνῶν ἐταιριῶν, αἱ ὁποῖαι διαθέτουν τὰ προϊόντα των εἰς τὰς ἀγορὰς ἀνεπτυγμένων χωρῶν, δυνατόν νὰ ἀποδειχθῇ ἐπικίνδυνος διὰ τὰς βιομηχανίας ἐκείνας, αἱ ὁποῖαι δὲν ἔχουν ἀναλόγους δυνατότητας.

Ἡδὴ ἡ συνεργασία αὕτη μεταξὺ πολυεθνῶν ἐταιριῶν καὶ καθυστερημένων χωρῶν, ἔχει μεταβάλλει ριζικῶς τὴν σύνθεσιν τοῦ ἐμπορίου μεταξὺ ἀνεπτυγμένου καὶ ἀναπτυσσομένου κόσμου. Εἰς χώρας ὡς ἡ Ὅκινάβα, ἡ Νότιος Κορέα, τὸ Χόγκ - Κόγκ, ἡ Φορμόζα καὶ τὸ Μεξικόν, δορυφόρα ἐργοστάσια καταβάλλουν εἰς τοὺς ἐργάτας των μικρὸν κλάσμα τοῦ μισθοῦ, ὁ ὁποῖος καταβάλλεται εἰς τοὺς ἐργάτας τῶν ἀνεπτυγμένων χωρῶν καὶ ἐξάγουν προϊόντα τὰ ὁποῖα πρό τινων ἀκόμῃ ἐτῶν ἐθεωροῦντο «ἀποκλειστικότης» τῶν ἀνεπτυγμένων χωρῶν.

Εἰς τὸν κατωτέρω πίνακα I καταφαίνεται πόσον μέγας εἶναι ὁ ὄγκος τῶν ἡλεκτρικῶν καὶ ἡλεκτρονικῶν εἰδῶν, τὰ ὁποῖα ἐξάγονται εἰς τὰς χώρας τοῦ Ο.Ο.Σ.Α. ἐκ τῶν ὀλιγώτερον ἀνεπτυγμένων χωρῶν καθὼς καὶ τὸ μερίδιον εἰς τὰς ἐξαγωγὰς αὐτὰς τῶν δορυφόρων ἐργοστασίων.

Π Ι Ν Α Κ Ε Ι  
ΕΙΣΑΓΩΓΑΙ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΣ  
ΑΙΧΜΗΣ ΕΞ ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΜΕΝΩΝ ΧΩΡΩΝ

|                                  | Ἐξ ὅλων<br>τῶν χωρῶν<br>(εἰς χιλ. \$) | Ἐκ τῶν<br>πέντε χωρῶν<br>ὅπου δορυφόρα<br>ἐργοστάσια (%) |
|----------------------------------|---------------------------------------|----------------------------------------------------------|
| Δέκται τηλεοράσεως .....         | 41.997                                | 100                                                      |
| Ραδιόφωνα .....                  | 106.277                               | 96                                                       |
| Μηχαναὶ γραφείου .....           | 55.234                                | 58                                                       |
| Ἐξαρτήματα ἡλεκτρικῶν κυκλωμάτων | 14.066                                | 70                                                       |
| Τρανσίστορες - Λυχνίαι .....     | 106.727                               | 92                                                       |

Π Ι Ν Α Κ Ε ΙΙ  
ΕΞΑΓΩΓΑΙ ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΜΕΝΩΝ ΧΩΡΩΝ  
ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗΝ ΤΟΥ Ο.Ο.Σ.Α.

|                                              | %<br>τοῦ συνόλου<br>τῶν ἐξαγωγῶν<br>εἰς τὰς χώρας<br>τοῦ Ο.Ο.Σ.Α. |      |
|----------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------|------|
|                                              | 1969                                                              | 1966 |
| ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ .....                   |                                                                   |      |
| Πέντε χώραι ὅπου δορυφόρα ἐργοστάσια .....   | 58.0                                                              | 45.0 |
| Λοιπὸς ἀνεπτυγμένος κόσμος .....             | 16.0                                                              | 14.0 |
| ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ..... |                                                                   |      |
| Πέντε χώραι ὅπου δορυφόρα ἐργοστάσια .....   | 10.0                                                              | 4.0  |
| Λοιπὸς ἀνεπτυγμένος κόσμος .....             | 0.7                                                               | 0.5  |

Πηγή Ο.Ο.Σ.Α.

Ἡ ἀπομάκρυνσις ἀπὸ τὴν γενικὴν φάσιν τοῦ ἐμπορίου τῶν ἀναπτυσσομένων χωρῶν φωτίζεται διὰ τοῦ πίνακος II. Τὸ 1969, αἱ ἐξαγωγαὶ βιομηχανικῶν προϊόντων τῶν αὐτῶν πέντε χωρῶν καλύπτουν τὰ 58% τοῦ συνόλου τῶν ἐξαγωγῶν τῶν πρὸς τὴν ὁμάδα χωρῶν τοῦ Ο.Ο.Σ.Α. Ὁ ἀντίστοιχος ἀριθμὸς διὰ τὰς ἄλλας ἀναπτυσσομένης χώρας εἶναι 16%. Ἐξ ἄλλου, ἡ κατηγορία τῶν πλέον «προηγμένων» προϊόντων «μηχανήματα καὶ βιομηχανικὸς ἐξοπλισμὸς» καλύπτουν τὰ 10% τοῦ συνόλου τῶν ἐξαγωγῶν τῶν πέντε χωρῶν.

Ἡ νέα αὕτη τάσις ἐγείρει πλῆθος ζητημάτων διὰ τὰς ἐργατικὰς ὁργανώσεις τῶν ἀνεπτυγμένων χωρῶν, τὰ ἰσοζύγια τῶν ἐξωτερικῶν πληρωμῶν καὶ τὴν πολιτικὴν ἔναντι τοῦ ἀναπτυσσομένου κόσμου. Ἀπὸ τῆς σκοπιᾶς τῶν βιομηχανιῶν, ἐκεῖνα ποὺ ἐνδιαφέρουν κρισίμως εἶναι τὸ κόστος καὶ ὁ ἀνταγωνισμὸς. Μέχρις ἐσχάτων αἱ ἐσωτερικαὶ βιομηχανίαι τῶν ἀνεπτυγμένων χωρῶν ἐγνώριζον ὅτι ἡμποροῦσαν νὰ προμηθεύωνται ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ προϊόντα χωρὶς τὴν ἀνάγκην νὰ ὑποβληθοῦν εἰς τὴν δαπάνην καὶ τὸν κίνδυνον, ἐγκαταστάσεως ἐργοστασίων εἰς τὴν ἐξάγουσαν χώραν. Τοῦτο ἰσχύει ἀκόμη διὰ τὰ ἀπλούστερα, τυποποιημένα προϊόντα ὅπως τὰ ἔρια, ὁ βάμβαξ καὶ αἱ πρῶται ὕλαι. Ἀλλὰ ὅταν ἡ εἰσάγουσα βιομηχανία τῆς ἀνεπτυγμένης χώρας ἔχῃ ἀνάγκην προϊόντων τεχνολογικῆς αἰχμῆς ἢ κατάστασις μεταβάλλεται.

Διὰ τὴν ἐκμετάλλευσιν τῆς εὐθηνῆς ἐργασίας πρὸς παραγωγὴν προϊόντων τεχνολογικῆς αἰχμῆς ἀπαιτεῖται ἔλεγχος ἐκ τοῦ κέντρου τῆς δορυφόρου ἐγκαταστάσεως, πρᾶγμα διὰ τὸ ὁποῖον εἶναι ἱκαναί, ὥς ἔχουσαι τὴν ἀπαραίτητον πείραν καὶ ὁργάνωσιν, αἱ πολυεθνεῖς ἐταιρίαι καὶ διὰ τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι συνήθως ἱκαναὶ αἱ ἀποκλειστικαὶ «ἐθνικαὶ» βιομηχανίαι.

Ἴδου λοιπὸν ἓνας τομεὺς εἰς τὸν ὁποῖον εἶναι πολὺ δυνατόν νὰ εὕρεθοῦν σοβαρῶς μειονεκτοῦσαι αἱ ἐθνικαὶ βιομηχανίαι ἔναντι τῶν πολυεθνῶν. Μέχρι σήμερον αἱ πολυεθνεῖς ἐταιρίαι συνηγωνίζοντο ἀπλῶς τὰς ἐθνικὰς βιομηχανίας τῶν χωρῶν ἐγκαταστάσεώς των. Τοῦτο ἀπετέλει κατὰ κύριον λόγον τὴν ἀποκλιθεῖσαν «ἀμερικανικὴν πρόκλησιν». Τώρα, ἡ ἱκανότης τῶν πολυεθνῶν ἐταιριῶν νὰ συνδέουν τὴν ἄκρως εὐθηνὴν ἐργασίαν τῶν ἀναπτυσσομένων χωρῶν μὲ τὰς μαζικὰς [ἀγορὰς τοῦ] [ἀνεπτυγμένου] κόσμου προσδίδει νέαν διάστασιν εἰς τὸ πρόβλημα τῆς πολυεθνοῦς βιομηχανικῆς δραστηριότητος.